

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci vyžiadanej osoby **V. Č.** v konaní o návrhu krajského prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave na vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby, na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, prerokoval na neverejnom zasadnutí 21. októbra 2015 v Bratislave sťažnosť vyžiadanej osoby **V. Č.** proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 2. septembra 2015, sp. zn. 3Ntc/14/2015, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku **z r u š u j e** uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3Ntc/14/2015, z 2. septembra 2015.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trnave uznesením, sp. zn. 3Ntc/14/2015, z 2. septembra 2015 spolu s opravným uznesením zo 16. septembra 2015 rozhodol podľa § 16 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze (ďalej len ZEZR) o vzatí **V. Č.** do vydávacej väzby a podľa § 17 ods. 1 ZEZR o tom, že vydávacia väzba bude spočívať.

Svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne: „Krajský prokurátor v Trnave podal podľa § 15 odsek 6 zák. č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze návrh na vzatie **V. Č.** do vydávacej väzby, ktorá bude spočívať, nakoľko **V. Č.** v súčasnosti vykonáva v Ústave na výkon trestu trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) mesiacov, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 0T/6/2015, zo dňa 15. februára 2015, právoplatného toho istého dňa, a to za prečin krádeže podľa § 20, § 212 odsek 2 písm. a/ Trestného zákona a prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 odsek 1 Trestného zákona. Dôvodil najmä tým, že je potrebné zabezpečiť prítomnosť vyžiadanej

osoby na území Slovenskej republiky a zároveň zabrániť, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania. Nakoľko sú splnené podmienky citovaného ustanovenia § 16 ods. 1 a § 17 ods. 1 zák. č. 154/2015 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov, krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.“

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť V. Č.. V sťažnosti uviedol: „Na základe rozhodnutia okresného súdu v Novom Meste nad Váhom za trestný čin krádeže v štádiu pokusu mi súd vymeral nepodmienečný trest v trvaní 8 mesiacov, ktorý momentálne vykonávam v ÚVTOS Želiezovce. Žiadam Krajský súd v Trnave na základe mojich pochybností o zákonnosti vydávacej väzby, a to s odôvodnením, že ja ako zúčastnená osoba nie som dostatočne informovaný s presnými okolnosťami trestného činu z Rakúskej strany... Kde by som chcel hlavne podotknúť neznalosť tamajších zákonov a mám pochybnosti a dôvodnú obavu, keďže som sa ja v inkriminovanom čase nachádzal na území Slovenskej republiky. Som občan Slovenskej republiky a podľa ústavy mám právo byť chránený aj v takých situáciách, kde rozhodujúci orgán na základe právomoci vykonáva vydávací úkon v môj neprospech. Na základe hore uvedených skutočností žiadam o preskúmanie zákonnosti zatýkacieho rozkazu. Mňa ako zúčastnenú osobu informovať o prebiehajúcich úkonoch a správne vyhodnotiť závažnosť a hodnovernosť uvedených dôkazov a svedkov, poprípade som ochotný podrobiť sa podľa platných zákonov Slovenskej republiky na území Slovenskej republiky vyšetrovacích úkonov a výsluchov.“

Podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Najvyšší súd ako nadriadený orgán v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Tr. por., v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp, potom ako nezamietol sťažnosť z dôvodu § 193 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ Tr. por., na základe sťažnosti preskúmal napadnuté výroky uznesenia, a to zo všetkých hľadísk bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú, alebo nie sú v sťažnosti uvedené a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stránky či v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo

k porušeniu Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iných mimo trestných právnych predpisov, ktoré sú súčasťou právneho poriadku, lebo právo nemôže byť založené na neprávne.

Najvyšší súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je nezákonné, a preto je potrebné ho zrušiť, i keď z iných dôvodov ako uviedol sťažovateľ vo svojej sťažnosti.

Z predloženého spisového materiálu vyplývajú nasledovné základné fakty:

- dňa 20. júla 2015 prokurátor Krajskej prokuratúry Trnava podal Krajskému súdu v Trnave návrh na ustanovenie obhajcu vyžiadanej osobe V. Č. (č.l. 1) a

- dňa 27. augusta 2015 podal Krajskému súd v Trnave návrh na vzatie menovaného do vydávacej väzby (č.l. 32 – 33),

- V. Č. v súčasnosti (až do 3. marca 2016) vykonáva trest odňatia slobody v Ústave na výkon trestu Leopoldov uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. OT/6/2015, z 15. februára 2015,

- z Európskeho zatýkacieho rozkazu štátneho zastupiteľstva Wiener Neustadt, Rakúska republiky, sp. zn. 8 St 156/15d, z 12. júna 2015, ktorý bol vydaný za účelom trestného stíhania občana Slovenskej republiky V. Č. vyplýva, že menovaný je v Rakúsku stíhaný pre pokračujúci zločin závažnej krádeže vlámaním v rámci zločineckej skupiny podľa § 127, § 128 ods. 2, § 129 č.l a 3, § 130 druhý, tretí a štvrtý prípad rakúskeho Trestného zákona, čiastočne v štádiu pokusu podľa § 15 rakúskeho Trestného zákona a prečin zatajovania listín podľa § 299 ods. 1 rakúskeho Trestného zákona a prečin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 278 odsek 1 rakúskeho Trestného zákona, ktorého sa dopustil spoločne s J. K. a M. I. tak, že po vypáčení uzamykania vozidla a manipulácii s imobilizérom dňa 29. augusta 2014 v nočných hodinách v obci M., pre skutky, že

A/

- odcudzil osobné motorové vozidlo značky VW Sharan, evidenčné číslo W., čím spôsobil spoločnosti S., škodu vo výške 10 000 Eur,

- odcudzil osobné motorové vozidlo značky Škoda Fabia 6Y, evidenčné číslo V., čím spôsobil D. T. škodu vo výške 11 000 Eur,
- odcudzil osobné motorové vozidlo značky Škoda Octavia, evidenčné číslo M., čím spôsobil A.. M. škodu vo výške 4 200 Eur,
- odcudzil osobné motorové vozidlo značky VW Golf GTI, evidenčné číslo M., čím spôsobil M. Z. škodu vo výške 22 500 Eur,
- sa pokúsil odcudziť osobné motorové vozidlo značky VW Sharan, evidenčné číslo W., čím spôsobil spoločnosti B., škodu vo výške 8 000 Eur.

B/

- pri niektorých čiastkových útokoch bodu A/ odcudzil tabuľky s evidenčným číslom týchto osobných motorových vozidiel,

C/

- v období od apríla 2014 do októbra 2014 bol členom zločineckej skupiny, ktorá bola spoločne s J. K., M. I. a ďalším nezisteným páchatelom zameraná na sústavné páchanie krádeží vozidiel v Rakúskej republike a v rámci nej spáchal vyššie uvedené trestné činy.

Z tohto prehľadu vyplýva, že prokurátor vykonávajúci predmetné vyšetrowanie v zmysle § 19 ZEZR doposiaľ neurobil takmer nič. Základným a prvým úkonom, ktorý mal prokurátor vykonať ešte pred podaním návrhu na vzatie vyžiadanej osoby V. Č. do vydávacej väzby, bolo vypočutie menovaného a postup podľa § 19 ods. 2, ods. 3 ZEZR. Už po vykonaní týchto úkonov mohlo byť zrejmé, či neprichádza do úvahy postup podľa § 21 ods. 2 ZEZR, ak áno, potom by mal prokurátor jasno aj v tom, či postačí rozhodnutie o vzatí V. Č. do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 ZEZR, ktoré rozhodnutie ako obligatórne a bezpodmienečne nevyhnutné možno urobiť aj od stola – ex cathedra.

Predčasný (bez úkonov podľa § 19 ods. 2, ods. 3 ZEZR), nenáležitý a zároveň aj nesprávny (návrh na vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby mal prokurátor podať podľa § 16 ods. 1 druhá veta ZEZR a nie podľa § 15 ods. 6 ZEZR, pretože menovaný sa nenachádza v predbežnej väzbe) spolu s nesprávnym postupom sudcu pri rozhodovaní o vydávacej väzbe (bez jej výsluchu) privodili nezákonné rozhodnutie, ktoré najvyšší súd zrušil postupom podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku z nasledovných dôvodov.

Pozbavenie osobnej slobody dotknutej osoby formou väzby predstavuje dramatický zásah do jej základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky. Kľúčovým účelom tohto ustanovenia je zabrániť svojvoľnému a neospravedlniteľnému pozbaveniu slobody. Aby pozbavenie osobnej slobody bolo súladné s Ústavou Slovenskej republiky, kladie sa opakovaný dôraz na procesnú a materiálnu zákonnosť pozbavenia slobody, vyžadujúci úzkostlivú oddanosť vláde práva. S ohľadom na to nielen samotné rozhodnutie o väzbe musí spĺňať najprísnejšie kritéria zákonnosti (úplný, konkrétny a presný výrok a kompletne a presvedčivé odôvodnenie), ale i procesný postup predchádzajúci rozhodnutiu o väzbe, musí zaručovať osobe o pozbavení osobnej slobody, ktorej sa rozhoduje dodržanie všetkých práv tak, aby tento postup mohol byť v konečnom dôsledku a vo všetkých smeroch označený za spravodlivý, zákonný a súladný s Ústavou Slovenskej republiky i medzinárodnými dohovormi týkajúcimi sa ochrany základných práv a slobôd.

Medzi tieto práva nesporne patrí aj právo osoby o pozbavení osobnej slobody, ktorej sa rozhoduje byť sudcom vypočutý pred rozhodnutím o väzbe v prípadoch, keď si to povaha veci vyžaduje (výsluch nie je potrebný v prípadoch podľa § 72 ods. 2 piata veta Trestného poriadku a ani pri rozhodovaní nadriadeného súdu o opravnom prostriedku) a v rámci tohto výsluchu realizovať tak svoje právo ústne a osobne sa vyjadriť minimálne k návrhu prokurátora na vzatie do väzby. Iba pri dodržaní takéhoto postupu je potom možné konštatovať procesnú a v nadväznosti na to spravidla i materiálnu zákonnosť pozbavenia osobnej slobody.

Rozhodnutie o predbežnej väzbe a vydávacej väzbe v konaní o európskom zatýkacom rozkaze má iný charakter než väzba v rozsahu jej úpravy v štvrtej hlave v prvej časti Trestného poriadku. Sudca v tomto konaní neskúma dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý je osoba vyžiadaná a neskúma ani existenciu dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku. Pred rozhodnutím o predbežnej väzbe je však sudca povinný zistiť, či pozbavením osobnej slobody vyžiadanej osobe bude naplnený účel predbežnej väzby, a to je – **zabezpečenie prítomnosti** zadržanej osoby na území Slovenskej republiky tak, aby nedošlo **k zmareniu účelu** konania o európskom zatýkacom rozkaze, pokiaľ orgán štátu pôvodu nepredloží originál európskeho zatýkacieho rozkazu. Predbežná väzba nie je obligatórna a zadržanú osobu možno ponechať na slobode. Sudca má však obligatórnu povinnosť pred rozhodnutím o predbežnej väzbe vypočuť vyžiadanú

osobu (§ 15 ods. 2 ZEZR) a v rámci tohto výsluchu umožniť jej vyjadriť sa minimálne k návrhu prokurátora na jej vzatie do predbežnej väzby.

Vydávacia väzba podľa § 16 ods. 1 ZEZR tak isto ako predbežná väzba nie je obligatórna (na rozdiel od vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 ZEZR), pretože sudca musí pred rozhodnutím vždy skúmať splnenie minimálne jednej z dvoch podmienok na pozitívne rozhodnutie o návrhu prokurátora a to:

- či vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby je potrebné na **zabezpečenie jej prítomnosti** v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky, alebo
- či vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby je potrebné na **zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu** konania o európskom zatýkacom rozkaze.

Ak sudca dospeje k záveru, že ani jedna z týchto podmienok nie je splnená, rozhodne o ponechaní vyžiadanej osoby na slobode a analogicky podľa § 15 ods. 2 ZEZR môže vyžiadanej osobe uložiť primerané obmedzenia alebo povinnosti podľa § 82 Trestného poriadku. Z uvedeného vyplýva záver o tom, že ak má sudca povinnosť skúmať splnenie aspoň jednej z vyššie uvedených podmienok, musí mať vyžiadaná osoba vždy právo vyjadriť sa k týmto podmienkam, a tak spochybníť, alebo vyvrátiť ich naplnenie, ktoré nepochybne prokurátor konštatoval v návrhu na jej vzatie do vydávacej väzby (§ 16 ods. 1 posledná veta ZEZR). Odňatie tohto práva vyžiadanej osobe považuje najvyšší súd za vážne porušenie princípu spravodlivého procesného postupu sudcu pred rozhodnutím o väzbe, a to aj napriek tomu, že v ustanovení § 16 ods. 1 ZEZR sa *expressis verbis* nevyžaduje vypočutie vyžiadanej osoby.

Pripustenie rozhodnutia sudcu o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 1 ZEZR - *ex cathedra* – bez výsluchu takejto osoby, by predstavovalo právny a logický paradox medzi závažnejším významom a dosahom samotného rozhodnutia o vydávacej väzbe podľa § 16 ods. 1 ZEZR oproti prísnejším pravidlám (povinný výsluch) pre rozhodnutie o miernejšom zásahu do práva na osobnú slobodu pri rozhodovaní o predbežnej väzbe (je časovo obmedzená na trvanie len 40 dní).

Najvyšší súd uzatvára, že pri rozhodovaní o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 1 ZEZR (nie podľa § 16 ods. 2 ZEZR) je sudca povinný vždy (výnimky vid' vyššie) vypočúť vyžiadanú osobu, a tak jej umožniť ústne a osobne sa vyjadriť k návrhu prokurátora na jej vzatie do vydávacej väzby a tiež spochybníť danosť dôvodov na pozitívne rozhodnutie o jej vzatí do vydávacej väzby. Rozhodnutie ex cathedra je možné, len ak sudca rozhodne o ponechaní vyžiadanej osoby na slobode. Iba takýmto procesným postupom realizované pozbavenie osobnej slobody vyžiadanej osoby možno považovať za súladné s významom výnimky (väzba) zásahu do jej práva na osobnú slobodu zaručeného Ústavou Slovenskej republiky.

Rozhodnutie o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 ZEZR je rozhodnutím obligatórnym (bez možnosti skúmania existencie akýchkoľvek dôvodov väzby, či nahradenia väzby), procesno-technického charakteru, ktorého jediným účelom je zabezpečenie „hladkého“ odovzdania vyžiadanej osoby orgánom cudzieho štátu. Súd tak rozhodne len vtedy ak:

- vyžiadaná osoba súhlasí s vydaním alebo

- po tom ako bolo rozhodnuté o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu,

vždy však len po tom ako vyžiadanej osobe už bola predtým osobná sloboda obmedzená, či už vo forme zadržania podľa § 13 ZEZR alebo rozhodnutia podľa § 15 ods. 2 ZEZR (predbežná väzba) alebo vo forme výkonu trestu odňatia slobody, ktorý v čase rozhodovania vykonáva (k tomu vid' § 29 ZEZR).

Z ust. § 13 ods. 1 ZEZR, § 15 ods. 2 ZEZR, § 19 ods. 2, ods. 3 ZEZR i § 22 ods. 3 ZEZR vyplýva, že vyžiadaná osoba bola opakovane vypočutá a nakoľko rozhodnutie o jej vzatí do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 ZEZR je povinným a bezpodmienečne nevyhnutným bolo by jej opakované vypočutie len formálnym až formalistickým bez akéhokoľvek významu a opodstatnenia. Preto je možné o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 ZEZR rozhodnúť ex cathedra.

S ohľadom na vyššie uvedené a aj na to, že V. Č. doposiaľ nebol oboznámený s návrhom prokurátora na jeho vzatie do vydávacej väzby (§ 16 ods. 1 ZEZR), nebol prokurátorom vypočutý (§ 19 ods. 2 ZEZR), nebol oboznámený s európskym zatýkacím rozkazom (§ 19 ods. 2 ZEZR) a napokon nebol ani sudcom pred rozhodnutím o väzbe vypočutý, nespĺňa procesný postup sudcu pri rozhodovaní o vzatí vyžiadanej osoby

do vydávacej väzby základné zásady štandardného a zákonného postupu pred rozhodnutím o väzbe, a preto ani samotné rozhodnutie nemôže byť označené za zákonné.

Preto najvyšší súd rozhodol tak, že zrušil napadnuté uznesenie, pričom nebolo potrebné postupovať aj podľa písm. a/, resp. písm. b/ § 194 Trestného poriadku, nakoľko V. Č. väzbu ani de facto ani de iure nevykonáva, pretože je vo výkone trestu odňatia slobody. V ďalšom konaní nie je vylúčené rozhodnutie o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 1 ZEZR, avšak iba po riadnom a zákonom procesnom postupe, ktorý bol naznačený vyššie.

So zreteľom na uvedené považoval najvyšší súd sťažnosť V. Č. za dôvodnú, a preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 21. októbra 2015

JUDr. Jana S e r b o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Vypracoval: JUDr. Martin Bargel

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová